

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні Приймальної комісії
ПВНЗ «МЕГУ імені академіка Степана Дем'янчука»

Протокол № 4 від 27.05 2025 року
Голова Приймальної комісії

Віталій ДЕМ'ЯНЧУК

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ДОДАТКОВОГО ВИПРОБУВАННЯ**

на здобуття ступеня доктора філософії
третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

**ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ: С «СОЦІАЛЬНІ НАУКИ, ЖУРНАЛІСТИКА ТА
ІНФОРМАЦІЯ»**

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ: С7 ЖУРНАЛІСТИКА

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА: «ЖУРНАЛІСТИКА»

II. Пояснювальна записка

Фахове вступне випробування є складовою частиною конкурсного відбору на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності С 7«Журналістика». Програма випробування включає пояснювальну записку, вимоги до рівня підготовки вступників, опис структури і змісту завдань, критерії оцінювання та змістовні орієнтири програми.

Фахове випробування — це професійно зорієнтоване оцінювання, що дозволяє виявити рівень сформованих знань і практичних навичок вступника, що свідчать про його академічну і дослідницьку готовність. Особлива увага приділяється вмінню вступника здійснювати самостійний аналіз суспільно значущих проблем, проявляти здатність до застосування теоретичних знань у практичній діяльності, добирати релевантні методи теоретичних і прикладних досліджень, здійснювати інформаційний пошук, обирати напрями наукового пошуку, формулювати логіку дослідницького процесу, визначати завдання дослідження та оперувати науковим апаратом, розробляти авторську методику соціологічного вивчення медіа, оцінювати ефективність аналітичної роботи, узагальнювати та презентувати результати наукових досліджень.

Програму укладено на основі освітньо-наукової характеристики здобувача ступеня доктора філософії з журналістики. Завдання іспиту мають на меті визначення рівня теоретичної підготовки, володіння науковою термінологією, знання актуальних теорій і методів журналістської діяльності. Усі завдання є рівноцінними за ступенем складності.

Форма проведення – письмовий іспит. Абітурієнт обирає один із запропонованих екзаменаційних білетів, у якому передбачено три питання. Відповіді на питання абітурієнти дають у письмовій формі.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ВСТУПНИКІВ

Оцінка "Відмінно" (5 балів) присвоюється за вичерпну, логічно структуровану відповідь, що демонструє глибоке володіння матеріалом, професійне використання наукової термінології, вміння здійснювати критичний аналіз і самостійні узагальнення, застосовувати теоретичні знання у практичних ситуаціях, ефективно користуватися фаховими джерелами, включно з електронними ресурсами; формулювати власну наукову позицію, обґрунтовувати вибір дослідницьких підходів та джерел.

Оцінка "Добре" (4 бали) виставляється, якщо абітурієнт дає змістовну відповідь, володіє системними знаннями, хоча може допускати окремі неточності в інтерпретації проблем чи прикладному застосуванні теоретичних положень; водночас демонструє здатність до самостійного аргументування й виправлення помилок.

Оцінка "Задовільно" (3 бали) означає відтворення основного змісту з окремими прогалинами, недостатню здатність до практичного застосування

знань, часткове володіння термінологією, труднощі у здійсненні логічного аналізу та відсутність чіткої аргументації.

Оцінка "Незадовільно" (2 бали) присвоюється у разі фрагментарного або поверхневого знання матеріалу, нездатності до системного мислення, неспроможності застосовувати базові теоретичні знання в аналітичній чи практичній діяльності, відсутності навичок структурованої письмової відповіді, пошуку та критичної обробки інформації.

ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Кожен абітурієнт під час складання фахового вступного випробування повинен дотримуватися моральних норм, правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності, а саме:

- самостійно виконувати завдання;
- не принижувати будь-яким чином гідність інших абітурієнтів, учасників освітнього процесу, запобігати таким діям з боку інших осіб;
- дотримуватися правил ділового етикету в поведінці та норм культури спілкування у комунікації з абітурієнтами, здобувачами вищої освіти, викладачами та співробітниками університету ;
- не використовувати телефон або гаджети під час проведення фахового вступного випробування;
- не використовувати службові або родинні зв'язки для отримання нечесної переваги.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ:

1. Які методологічні засади лежать в основі сучасної журналістикознавчої науки?
2. Як трансформувалася суспільна функція журналістики в умовах цифровізації медіа?
3. У чому полягає відмінність між інформаційною та аналітичною парадигмами журналістського тексту?
4. Яким чином глобалізаційні процеси впливають на змістову та структурну організацію медіа?
5. Охарактеризуйте взаємозв'язок журналістики та суспільної комунікації у демократичних державах.
6. Проаналізуйте етичні дилеми журналістської діяльності в умовах конфлікту інтересів.
7. Які підходи до класифікації журналістських жанрів є релевантними у ХХІ столітті?
8. Визначте роль журналістики у процесах формування громадської думки.
9. Які риси притаманні журналістському дискурсу як формі масової комунікації?
10. У чому полягає наукова цінність порівняльного аналізу національних журналістських систем?

11. Як змінюється природа джерел журналістської інформації в епоху соціальних медіа?
12. Які виклики постають перед журналістикою в умовах гібридної війни?
13. Як трансформується професійна ідентичність журналіста у цифрову добу?
14. Які основні методи використовуються в емпіричних дослідженнях журналістської практики?
15. Які типи маніпуляцій найчастіше виявляються у мас-медіа, та як їх можна розпізнати?
16. Проаналізуйте роль журналістського розслідування у викритті суспільно значущих проблем.
17. У чому полягає специфіка висвітлення кризових ситуацій у медіа?
18. Яким чином журналістика формує уявлення про соціальну реальність?
19. Як змінюється структура редакцій та виробництво новин у контексті медіаконвергенції?
20. Які закономірності розвитку медіакритики як наукової галузі в Україні?
21. У чому полягає роль журналістики в конструюванні колективної пам'яті?
22. Як журналістика відображає процеси демократизації та політичної трансформації?
23. Які тенденції спостерігаються у розвитку локальної журналістики в умовах глобалізації?
24. Проаналізуйте взаємозв'язок журналістики та медіаосвіти як складових інформаційної культури.
25. Яким чином візуалізація інформації змінює сприйняття журналістського контенту?
26. Які ознаки характерні для ангажованої журналістики в сучасному медіапросторі?
27. Як формуються теми та наративи в політичній журналістиці?
28. Проаналізуйте роль цифрових технологій у процесах перевірки фактів (fact-checking).
29. У чому полягає наукова доцільність використання контент-аналізу в журналістикознавстві?
30. Яким чином журналістика сприяє суспільній інтеграції або, навпаки, поляризації?
31. Які концепції журналістської об'єктивності сформувалися в сучасній науковій традиції?
32. У чому полягає особливість взаємодії журналістики та прав людини?
33. Які чинники впливають на редакційну політику медіа в умовах політичного тиску?
34. Як змінилася динаміка інформаційного потоку в умовах інформаційного суспільства?

35. У чому полягає наукове обґрунтування функціонування журналістських стандартів?
36. Проаналізуйте роль алгоритмів і штучного інтелекту в сучасній журналістиці.
37. Які є підходи до аналізу мовної репрезентації соціальних груп у журналістиці?
38. Яким чином журналістика формує репрезентації гендерної рівності?
39. У чому полягає місія журналіста як агента соціальних змін?
40. Які є особливості побудови публічної комунікації в журналістських матеріалах?
41. Охарактеризуйте використання емоційної аргументації в журналістському дискурсі.
42. Як журналістика реагує на виклики дезінформації та пропаганди?
43. У чому полягає ефективність мультимедійних форматів у подачі журналістської інформації?
44. Як журналістика висвітлює екологічні проблеми: тенденції, підходи, специфіка?
45. Які методи аналізу дозволяють дослідити якість журналістського контенту?
46. Проаналізуйте типові стратегії фреймування в сучасній політичній журналістиці.
47. У чому полягає сутність «екосистеми новин» у цифрову епоху?
48. Як змінюється інституційний статус журналістики в постправдовому світі?
49. Які особливості має комунікація кризового менеджменту в журналістських матеріалах?
50. Яким є внесок української наукової школи журналістикознавства у світовий дискурс?

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Вовк Р. В. Моделювання міжнародних відносин : навч. посіб. / Р. В. Вовк. К. : Знання, 2012. 246 с.
2. Глушко Олександр. Журналістське розслідування: історія, теорія, практика : Підручник [Текст]. К.: Арістей, 2006.
3. Галич В.М. Поетика публіцистичного тексту (на матеріалі творчості Олеся Гончара): Навчальний посібник. К.: Шлях, 2006. 200 с.
4. Гетьманець М. Ф. Михайлин І. Л. Сучасний словник літератури і журналістики. Х., 2009. 384 с.
5. Дзюба Іван. Бо то не просто мова, звуки... / Передмова Віталія Карпенка [Текст] / Іван Дзюба. К., 1990.
6. Дмитровський, З.Є. Термінологія зображальних засобів масової комунікації [Текст]. Львів, 2004.
7. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: підручник. 2-е вид., перероб. і допов. Львів: ПАІС, 2004. 268 с.

8. Капелюшний, А.О. Практичний посібник-довідник журналіста. Редагування в ЗМІ: аналіз і перевірка фактичного матеріалу [Текст]. Львів: ПАІС, 2004.
9. Карпенко В.О. Жанри журналістики як форми масової комунікації: Текст лекції. К.: Інститут журналістики, 2002. 30 с.
10. Карпенко В.О. Журналістика: основи професійної комунікації. К.: Нора-прінт, 2002. 348 с.
11. Карпенко В. О. Журналістська творчість: теоретико-методичні та практичні засади: підручник. К. : Університет “Україна”, 2012. 164 с.
12. Квіт С. М. Масові комунікації підручник. К.: ВД «КМА», 2008. 206 с.
13. Кузнецова О. Д. Журналістська етика та етикет: основи теорії, методики, дослідження трансформації незалежних видань України, регулювання моральних порушень: моногр. Львів: Світ, 1998. 412 с.
14. Кузнецова О. Д. Засоби масової комунікації: посібник. 2-е вид., перероб і доп. Львів: ПАІС, 2005. 200 с.
15. Лаврик О. В. Основи журналістики: навчально-методичний посібник для студентів зі спеціальності «Журналістика. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 73 с.
16. Лизанчук В. В. Основи радіожурналістики: підручник. К.: Знання, 2006. 628с.
17. Лизанчук В. Інформаційна безпека України: теорія і практика: підручник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 728 с.
18. Лизанчук В. Психологія мас-медіа: підручник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 420 с.
19. Лубкович І. М. Соціологія і журналістика: підруч. Львів: ПАІС, 2005. 176 с.
20. Михайлин І. Л. Основи журналістики. Підручник. 5-те вид. перероб. та доп. К.: Центр учбової літератури, 2011. 496 с.
21. Москаленко А. Теорія журналістики: Навчальний посібник. К.: Ексіб, 2002. 334 с.
22. Медіаграмотність: Підручник для вчителів / Сінді Шейбе, Фейз Рогоу/ Перекл. з англ. С.Дьома; за загал. ред. В.Ф. Іванова, О.В. Волошенюк. — К.: Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2017. 319 с.
23. Manovich L. [Електронний ресурс]: The Language of New Media. Cambridge, 2001. Режим доступу: http://dss-edit.com/plu/Manovich-Lev_The_Language_of_the_New_Media.pdf
24. Носке Г. Журналістика: що треба знати і вміти: Книжка для читання та підручник. – К.: Центр вільної преси, 2017. 312 с.
25. Основи масово-інформаційної діяльності: підручник / А. З. Москаленко, Л. В. Губерський, В. Ф. Іванов. К., 1999. 634 с.
26. Партико З. В. Теорія масової інформації та комунікації: Навчальний посібник. Львів: Афіша, 2008. 292с.
27. Пономарів Олександр. Культура слова: мовностилістичні поради [Текст] / Олександр Пономарів. К.: Либідь, 2002.
28. Потятиник Б. В. Інтернет-журналістика: навч. посіб. Львів: ПАІС, 2010. 246 с.

29. Потятиник Б. В. Медіа: ключі до розуміння. Львів: ПАІС, 2004. 312 с.
30. Приступенко Т. О. Правові засади функціонування сучасних засобів масової комунікації України. К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2000. 250 с.
31. Різун В. В. Теорія масової комунікації: підручник. К.: Просвіта, 2008. 260 с.
32. Словник журналіста : Терміни, мас-медіапостаті / За аг. Ред.. Ю. М. Бідзилю Ужгород : ВАТ «Видавництво «Закарпаття», 2007. 224 с.
33. Техніка репортажу : збірник навчальних матеріалів. / 2-ге вид., фінансоване програмою СОСОР Міністерства закордонних справ Франції, адаптація і упорядкування Інститут масової інформації. К. : Інститут масової інформації, 2003.
34. Таємна дипломатія і розвідка у міжнародних відносинах: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл. спец. «Міжнар. відносини»] / С. М. Пик ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Льв. : Вид-во ЛНУ, 2012. 514 с.
35. Халлер М. Пошук і збір інформації: навч. посібник. К.: АУП, 2006. 308 с.
36. Українське законодавство: Засоби масової інформації/ ред.-упорядники: Т. Котюжинська, Л. Панкратова. Київ: IREX У-Медіа, 2004. 368 с.
37. Яцимірська Марія. Культура фахової мови журналіста : Підручник [Текст]. Львів: ПАІС, 2004.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
2. <http://www.lib.rada.gov.ua> – Національна парламентська бібліотека України.
3. <http://www.jorn.univ.gov.kiev.ua> – Інститут журналістики Київського національного університету ім. Т. Шевченка.

Програма фахового вступного випробування для вступного фахового випробування зі спеціальності С7 Журналістика для здобуття наукового ступеня «Доктора філософії» (PhD) укл.: доц. Миронюк В.М. Рівне: ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені акад. С.Дем'янчука», 2025.

Програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри соціальних комунікацій (Протокол № _____ від _____ 2025 року)

Відповідальний секретар
приймальної комісії ПВНЗ «МЕГУ
імені академіка Степана
Дем'янчука»

Близнюк С. В.

Голова
предметної комісії,
к.ф.н, доцент

Миронюк В. М.